פא א מיי׳ פרק יט מהל׳

פסולי מוקדשין הלכה ה: פב ב מיי' פ"ח מהלכות

אבות הטומאה הל׳

פג.

ובחים דף פב., ב) תמורה דף ד:, ג) [חולין קכה.], ד) [ע" תוס' חולין קכה. ד"ה אי הכי וכו'], ה) לקמן דף פד. מכות דף יז. שבועות דף ג:, ו) [לעיי ע. וש"נן, ו) ותוספתא פ"ו ס"ו], ח) [ל"ל ובכשרה], ט) [ע"ב], י) שלא הודה להן אלא דשפיר עבוד להן אלא דשפיר עבוד דלא אכלוה ס"א ח"מ, ד"ה וחותם עירוביו מח. ד"ה רבי יהודה במ"ק כד. ד"ה עלרת ובובחים פג. ד"ה המזבחו.

תורה אור השלם 1. הַן לא הובָא אֶת דְּמָה אַל הַקְּרֵשׁ פִּנִימָה אַכוּל ֶּגֶּי נֵילְנֶי אֹתָהּ בַּלְּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צְנֵיתִי: ויקרא י יח

2. בְּבֵיִת אֶחֶד יַאְבֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבִּיִת מִן הַבְּשָׂר חוֹצָה וְעֶצֶם לֹא תְשַׁבָּרוּ בוֹ: שמות יב מו

הגהות הב"ח

שבירת אימור הנולם לניהוו: (ב) רש"י ד"ה נסיס כדמתרגמינן כנו בסיסיה: (ג) תום' ד"ה בו וכו' לקמן. נ"ב דף :פ"ד ע"ד

→

מוסף רש"י . כל הענין כולו. אדרנגן פליג בת"כ דמוקמינן ליה ליפסול חטאת החיצונה אין המקרא מדבר אלא בפנימיות שדמם נכנס לפנים כמלוותה ואמר קרא שאם אירע בהן פסול שרפו אבית הבירה בעזרה ישרפו הפית הפיתה בעורה ולא חוץ לג' מחנות כמלותן כדכתיב בהאי קרא בקדש באש תשרף שתהא שריפתה בקודש וליתן לא תעשה על אכילתן בין כשרין בין פסולין כדכתיב לא מחכל, דבתקומן לח נחמר לחו על חכילתן וכתבו כחן (זבחים פב.). ישרפו כאן (זבחים פב.). ישרפו בששה עשר. ולא נט"ו, דיו"ט הוי ואין שורפין . מ**לשים ביו"ט** (חחורה ד:) טהור וכשר והשובר. את העלס, בטמא אינו סופג את הארבעים. המותיר בטהור, אפילו בטהור, וכל שכן בטמא (שבועות ג:).

מוסף תוספות

א. אפי׳ לדברי רבה. מוס׳ אלגן. ב. כמו שפי׳ בקונטרס שעדיין לא אמר לו הקב"ה שיהא טעון עיבור צורה. עס. ג. כמו שפי׳ ר״י לעיל (פב. ד״ה בשלמא). עס. ד. [ו]לא משה לאהרן הן לא הובא וגר׳ לאו משום שאם הובא דמה לפנים שיפה עשו ששרפוה מיד. שס. ו. בתוס' שאנץ מוסיף.

כל הענין כולו. כל פרשה זו. וכל חטאת אשר יובא מדמה (ויקרא ו) דמוקי לה רבנן במסכת זבחים (דף פב.) בחטאת החילונה שהכנים דמה לפנים וזהו פסול שלה וקאמר רחמנא שישרף פליג ריה"ג ומוקי

> כמצותה אל אהל מועד לא תאכל באש תשרף ובבשרהי לא אינטריך קרא דהא כתיב בגופיה (ויקרא ד) ושרף אותו על עלים וגו׳ אלא שאם נפסלה ביוצא ובטומאה בא הכתוב ללמדך שתשרפנה בבית הבירה ולא חוץ לג' מחנות כמצות' וליתן לא תעשה על אכילתה: אמרו לו הטאת החיצונה שהכנים דמה לפנים מנין לך. שהיא פסולה: אמר להן. מדאמר ליה משה לאחרן הן לא הובא הא הובא בת שריפה היא ושפיר עביד דשרפוה לאלתר. ומדיליף ריה"ג קדשי דורות מחטאת דאהרן אלמא ס"ל נמי דאם הובא דמה לדורות בעיא שריפה לאלתר כי חטאת דאהרן ואף על גב דפסול הדם הוא דהוי כפסולו מחמת דבר אחר וקס"ד דה"ה נמי ס"ל בפסול בעלים דלא בעי עיבור לורה אבל רבנן דלא גמירי מיניה סברי דורות משעה לא ילפינן ובההיא הוא דקאמר להו משה דאם הביאו דמה לפנים בעיא שריפה אבל לדורות בעי קרא אחרינא וגבי עיבור לורה נמי לא ילפינן מינה: ור' יוחנן. דלא חשיב ליה לריה"ג בהדייהו אמר לך נהי דשמעת ליה בפסול דם דלא בעי עיבור לורה בפסול בעלים מי שמעת ליה דקאי כרבי יוחנן בן ברוקה: דם ובשר חדא מילחא היא. והוה ליה פסולו בגופו כחילו נטמח בשר עלמו: בותבי' העלמות. שלא יכול לשוברן מפני שנאסרה בו שבירת העלם ונותר בהן מוח והרי הוא נותר וטעון שריפה: וכן גידין. ובגמרא [ע"ב] פריך ניכלינהו: והנותר. בשר פסח שנתעללו באכילתו וניתותר: בששה עשר. שהוא חולו של מועד ואע"פ שנפסל בבוקר ראשון אין רשאי לשורפו בי"ט כדמפרש בגמר'ש: גבו' ששימשו נותר. שנותר בהן מוח חוך לזמנו ושימשוהו העלמות הללו: מטמאין את הידים. כנותר עלמו שגזרו חכמים שיטמא את הידים בפ׳ בתרא (דף קכ:) ולקמן בפירקין (דף פה.) מייתי לה בגמ': בסים. (ב) כנו כדמתרגמי׳ בסיסיה (שמות ל) מקום מושבו: הני עלמות היכי דמי. דקאמר עיקרן ותחלתן בשריפה: נשדינהו. ישליכם דלא הצריך הכתוב שריפה אלא בראוי לאכילה וניתותר כדכתיב (שם יב) לא תותירו ממנו עד בקר ואם תותירו תשרפו: דאית

בהו מוח. ומתחלתן לשריפה עומדים

שאסור לשוברן וע"כ נעשין נותר

בחטאת הפנימית כגון פר העלם דבר של ליבור אשר יובא מדמה

רבה מוסיף אף ר"י הגלילי ¢דתניא ריה"ג אומר כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ובשעירי' הנשרפין לשרוף פסוליהן אבית הבירה וליתן לא תעשה על אכילתן אמרו לו חמאת שנכנם דמה לפני ולפנים מנין אמר להן יהן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מכלל דאי נפיק איהי א"נ עייל דמה בשריפה ורבי יוחנן סבר דם ובשר חדא מילתא היא בעלים מלתא אחריתי היא: מתני' מא בששה בשר ישרפו בששה עשר מי העצמות והגידין והנותר חל מ"ז להיות בשבת ישרפו בי"ז לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את י"ט: **גבו'** אמר רב מרי בר אבוה א"ר יצחק בעצמות קדשים ששימשו נותר מממאין את הידים הואיל ונעשה בסים לדבר האסור נימא מסייע לי׳ יהעצמות והגידים והנותר ישרפו למ"ז הני עצמות ה"ד אילימא דלית בהו מוח למה בשריפה נשדינהו אלא פשיטא דאית בהו מוח אי אמרת בשלמא שימוש נותר מילתא היא אמטו להכי בעי שריפה אלא אי אמרת שימוש נותר לאו מילתא היא למה להו שריפה נתברינהו ונחלצה למוח דידהו ונשרפיה ונשדינהו לדידהו אלא לאו שמע מינה שימוש נותר מילתא היא אמרי לא לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא וקסבר בו בכשר ואפי' בפסול אפי' בפסול ם"ד והא ®תנן אבל המותיר במהור והשובר בממא אינו סופג את הארבעים לא קשיא יכאן שהיתה לו שעת הכושר כאן שלא היתה לו שעת הכושר ומאן תנא דשני ליה בין שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת הכושר רבי יעקב היא דתניא יועצם לא תשברו בו יבו בכשר ולא בפסול רבי יעקב אומר ״היתה לו שעת הכושר ונפסל יש בו משום שבירת העצם לא היתה לו שעת הכושר אין בו משום שבירת העצם ר"ש אומר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת אין מיתיבי יכל עצמות הקדשים אין מעונין שריפה חוץ מעצמות הפסח מפני התקלה הני עצמות היכי דמי אילימא דלית בהו מוח למה להו שריפה אלא פשיטא

ורבה מוסיף אף ריה"ג. וא"מא היכי נימא דריה"ג ור' יוחנן בן ברוקה אמרו דבר אחד והא פסולה דחטאת שנכנס דמה לפנים היינו לפני זריקה ור' יוחנן בן ברוקה אחר זריקה איירי ואליבא דר' יוחנן מסיק מדקא מוסיף עלי' וי"ל דרבה לא מפליג

בין קודם זריקה בין לאחר זריקה כי היכי דלא מפליג ר' יוחנן דקאמר אף אחר זריקה מחלוקת:

דורות משעה ומה שפירש כן לא משום

לא בעו למילף הכא מחטאת אהרן:

בן בכשר ואפי׳ בפסול. ולה מיקשי

שבירת עלם דאיכא למיחש שמא

יפקע כדאמרי׳ לקמן ש אי נמי ע״י

גומרתא טריחא מילתא למיעבד:

רבי שמעון אומר אחד זה ואחד

וא"ת ר"ש היינו ת"ק ונראה לר"י

דר׳ יעקב ור״ש פליגי אליבא דת״ק כי

ההיא דלא ירצה לו נשים דפרק כהן

גדול (סנהדרין כא.) כי וההיא דחוקתן

שלש שנים דחוקת הבתים (ב"ב כח:):

אימור לבתר איסורא חלצינהו.

בברייתה היינו דמשום שבירת עלם

לא חללינהו קודם איסוראי ולהכי

ישרפו לשימשו נותר:

ומפני התקלה דקתני

זה אין כו משום שבירת העצם.

ויוליא המוח ע"י גומרתא דליכא

ד: פג ג מיי' פ"י מהלכות ק"פ הלכה ו: פד ד מייי פרק יט מהלי פסולי מוקדשין הלכה אמר להן הן לא הובא את דמה. ט ופ"י מהלכות ק"פ פירש בקונטרים דרבנן לא בעו למילף מחטחת דחהרן דלח גמרי׳

רבינו חננאל

דחטאת דאהרן היה לשעה דהא שעיר ורבה מוסיף אף רבי יוסי הגלילי סבר פסולו של ר״ח היה כדפירש בקונ׳ וכן איתא בובחים בפרק טבול יום (דף קא:) בבעלים ישרף מיד. דתניא אלא דקסברי רבנן הוראת שעה ר׳ יוסי הגלילי אומר כל זה היתה כדאמר לעיל וקשה לרשב"א אשר יובא מדמה אל אהל דלעיל שייך הוראת שעה כדפי׳ מוטד וגו' איוו מדרר אלא דקסבר מפני טומאה נשרפה דהוי בפרים הנשרפים ושעירין הנשרפין כו׳. אמרו לו פסולו בגופו ומסברא ישרף מיד ב אבל . אם זה הענין כולו [מדבר] הכא בחטאת שנכנס דמה לפנים דהוי פסולו בדם ומסבר׳ בעי עיבור הוא, חטאת הנעשת בחוץ ייא, הכברה. שנכנס דמה לפנים מנין לורה גלא שייך הוראת שעה היתה ^ד ונראה לר"י דרבנן לא בעו למילף להם הן לא הובא את דמה לפנים ולא היא מחטאת אהרן משום דמלינו למימר יוצאה חוץ לקלעים אלא דמשה לא הודה להן" על השריפה פנימה היתה אכול תאכלו דשפיר עבוד אלא במה שלא אכלוה אוחה מש"מ מכלל שאח אבל על השריפה לא הודה להן ה דאפי׳ היא חוץ לקלעים פסולה היה כן שלא כדין שרפוה בלא עיבור ונשרפה מיד כמעשה דחטאת אהרן. ור׳ יוחנן לורה וקשה דלעיל יליף מחטאת אמר לד פסילות דם אהרן שריפה ביונא וקאי אמתני׳ י רתמילות רישר הוא ותחולו דסבר׳ דשחינו פסולו בגופו בעי עיבור לורה והיינו כרבנן דר' יוסי ואינהו בעלים שניא.

בעיים שניא. מתני העצמות והגידים והנותר ישרפו בששה עשר חל ששה עשר להיות בשבת בשבת ישרפו בשבעה עשר שאין דוחין לא שבת ולא יום טוב. ולא תימא חל ממש. דאם כן חל פסח בבד"ו, אלא אילו חל דין . הוא שישרפו למחר. וכך ישראל במסכת מגילה. אבויה] עצמות קדשים ששמשו נותר, כלומר היה עליהם בשר ונעשה נותר ונפסל מטמאין את הידים. הואיל ונעשו בסיס לדבר האסור. וסייעיניה ממתני׳ . מכלל דאית בהו מוח דאי ליח רהו מוח למה להו בהו מוח ואי שימוש נותר לאו מילתא היא נתברינהי לאו מילתא היא נתברינהי ונחלציה למוח ונשרפה ונשדינהו לעצמות. אלא ש"מ שמוש ווחר מלחא היא. ודחינן [לא] לעולם אימא לד אי ממתני׳ שמוש ווחר לאו מלחא היא וחוא יש בו שבירת עצם לפיכך חוי ישרפו מפוי המוח בטהור והשובר בטמא אינו לוקה ארבעים. ודחינן הא דתנן אינו לוקה מכלל . דלית בה שבירת עצם דקתני ישרפו ואוקימנא י קונב משום שבירת העצם, כשהיתה לו שעת הכושר ונפסל ור׳ יעקב היא. ימוחריוז למארי כל טעמות ק**דשים** אין טעונין שרפה חוץ מעצמות הפסח מפני

תקלה, והני עצמות ודאי בדאית להו מוח דאי לית בהו מוח אפי׳ עצמות

פסח לא בעו שרפה. אלא

דאית בהו מוח ואי סלקא דעתך שימוש נותר מילתא היא עצמות קדשים אמאי אין מעונין שריפה אמר רב נחמן בר יצחק הכא במאי עסקינן כגון שמצאן חלוצין עצמות קדשים ראין בהן משום שבירת העצם קמי דנהוו נותר חלצינהו ולא הוו שימוש נותר ולא בעו שריפה עצמות הפסח דיש בהן משום שבירת העצם 🕫 לבתר דנהוו נותר הוא דחלצינהו והוו להו שימוש נותר ובעו שריפה רב זביד אמר הכא במאי עסקינן כגון שמצאן

הילכך חשיב להו באנפי נפשייהו ולא הוו בכלל והנותר דמתני": **אמטו להכי בעו שריפה.** אף העלמות כמוח עלמו: **אלא אי לאו מילחא היא.** הרי מכיון שניתותרו ונפסלו אין בהן משום איסור שבירה דאמרינן לקמן ועלם לא משברו בו בכשר ולא בפסול: **ניסברינהו**. ונישקליה למוח ונישרפיה ולא יפסיד עצים וטורח לשרוף העצמות: **קסבר.** האי תנא בו דכתיב גבי שבירה לאו למעוטי פסול אתא אלא אורחיה דקרא הוא וכשר ואף פסול במשמע: המוחיר בעהור. וכל שכן בטמא: אין סופג. לקמן בפירקין [פד.] מפרש טעמא: היחה לו שעם הרושר. כגון נותר יש בו שבירת העלם: לא היחה לו שעם הכושר. כגון נטמא לפני זריקה אין בו משום שבירת עלם: ומאן ניהו הנא. דמתני׳ דשאני ליה בהכי לגבי שבירת העלם: כל עלמוח. נותר מן הקדשים אין טעונין שריפה אלא שוברם ומוליה את המוח ושורפו ומשליך את העלמות: חוץ מעלמות הפסח. שאין יכול לשוברן מפני תקלת עלם לא תשברו בו לפיכך נשרפים על ידי מוח שבהן: למה להו שריפה. לעצמות הפסח: שמצאן חלוצין. כולה מחני' מיחוקמא במוצא עצמות חלוצין כלומר שבורין ונחלץ מוח מהן: עצמות קדשים. דמותר לשוברן אמרי' סתמא דמילתא לא אתא מוח דידהו לידי נותר ומקמיה איסורייהו דניתו לידי נותר חלצינהו ואין כאן שימוש נותר: **לבתר הכי.** לאיפסיל חלצינהו דתו לית ביה איסור שבירה כר"ש ויש כאן שימוש נותר: שמנאן

נדאי אית בהו מוח, ואי ודאי אית בהו מוח, ואי שמוש נותר מלתא היא עצמות קדשים אמאי אין טעונין שרפה. ומשני כגון שנמצאו חלוצים. כלומר נחלץ מוחם, עצמות קדשים דלית בהו משום שבירת עצם אימור קמי איסורייהו חלצינהו ולא שמשו נותר, לפיכך לא בעי שריפה. עצמות פסח דאית ביה משום שבירת עצם, חיישינן דלמא בתר איסורייהו חלצינהו, הלכך בעי שריפה. רב זביד אמר כגון שמצאן